

ความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ Happiness of Nursing Students of Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University

กมลรัตน์ ทองสว่าง*

Kamonrut Tongswang*

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ, ประเทศไทย, (36000)

Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand, (36000)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับชั้นปี 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข (TMHI - 55) ของกรมสุขภาพจิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 55 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า 0.984 สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา one-way ANOVA และ Chi-Square ผลการวิจัยพบว่า ความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์โดยรวม พบว่า มีความสุขในระดับต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 352 คน (ร้อยละ 98.05) และมีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.94) และพบว่า ชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาในการเรียน

คำสำคัญ: ความสุข, นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This research is a descriptive research. The objectives are as follows: 1) to study the happiness level of Nursing Students of Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, 2) to compare happiness levels of nursing students Classified by grade level 3) to study factors related to happiness of Nursing Students of Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University. The sample group was Nursing Students of Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, Academic Year 2018, consisted of 359 people. and a questionnaire on the Happiness Index (TMHI - 55) of the Department of Mental Health. It is a 4-level rating scale with 55 items to determine the confidence. Using Cronbach's alpha coefficient, the value 0.984. The statistics used were

Corresponding Author: *E-mail: krongkaew@pnc.ac.th

วันที่รับ (received) 21 ม.ค. 2565 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 20 มี.ค. 2565 วันที่ตอบรับ (accepted) 5 เม.ย. 2565

descriptive statistics, one-way ANOVA and Chi-Square. The results showed that happiness of Nursing Students of Faculty of Nursing, overall, found that the happiness level was lower than the general population of 352 (98.05 percent) and the happiness level was the same as that of the general population of 7 people (1.94%). Year 1 had the highest average happiness level was 124.95 and the year of study correlated with happiness of Nursing Students of Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University with statistical significance at the .05 level. can lead to Basic information for planning, organizing activities, teaching and learning to encourage students to be happy in study life.

Keywords: Happiness, Nursing students

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศชาติ ในปัจจุบันการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)¹ โดยยุทธศาสตร์หนึ่งในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 คือ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจาก 2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญในการเตรียมคนซึ่งถือว่า “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สถาบันการศึกษาจะส่งเสริมบุคคลที่จะจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกไปเป็นบุคคลที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมซึ่งพร้อมจะต่อสู้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่า เป็นผู้นำเป็นนักคิดที่ใช้สติปัญญาอย่างเต็มที่และมีอุดมคติเพื่ออนาคตที่ดีกว่าอย่างแท้จริง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ว่าด้วย “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ความสุขจึงเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงถึงความพร้อมในการปฏิบัติงานและการมีจิตบริการ (service mind)² ความสุขหมายถึง สภาพอารมณ์

และความรู้สึกในทางบวกที่สนองตอบความต้องการความพึงพอใจในชีวิตเป็นความรู้สึกปราศจากความซึมเศร้า ความเศร้าโศกเสียใจและอารมณ์ด้านลบ ซึ่งเป็นความปรารถนาของบุคคลทุกวัย ทุกช่วงอายุ⁴ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษากลับมาเกี่ยวกับความสุขจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข^{5,11} โดยกรมสุขภาพจิตได้พัฒนาตัวชี้วัดความสุขของจิตใจหรือสุขภาพจิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ที่ครอบคลุมถึง สภาวะสุขภาพทางจิต (mental state) สมรรถภาพทางจิตใจ (mental capacity) คุณภาพของจิตใจ (mental quality) และสิ่งสนับสนุน (supporting factor) โดยในแผนพัฒนาระบบสุขภาพไทย ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)¹ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นโดยอยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านสุขภาพ โดยยึดหลักการมุ่งการพัฒนาสู่ระบบสุขภาพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และให้คนไทยมีสุขภาพแข็งแรง สามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง^{4,5,6,7} พบว่านักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้ความกดดัน มีความเครียดสูง และมีความสุขในการเรียนค่อนข้างน้อย เนื่องมาจากการที่ต้องปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ การดำรงชีวิตกับบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย วิชาเรียนที่มีความซับซ้อน การมอบหมายงานที่จำนวนมาก และการฝึกปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยและความสูญเสีย ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่ไม่ดี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จนต้องลาออกกลางคัน ในทางตรงกันข้ามหากนักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เพิ่มความสามารถในการจดจำและต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น⁸ และจากการศึกษา

สถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญกับสภาพบรรยากาศของหอผู้ป่วยที่มีแต่ความเจ็บป่วย และความทุกข์ทรมาน ต้องฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเพื่อดูแลผู้ป่วยที่หลากหลาย⁵ นอกจากนี้พบว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁷ มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสุข คือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและความภาคภูมิใจในตนเอง⁸ และความสุขจำแนกตามชั้นปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁹ ซึ่งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยเกี่ยวกับความสุขของนักศึกษาพยาบาลยังมีผลที่แตกต่างกันอยู่ ไม่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทุกงานวิจัย

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)¹ โดยนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นเยาวชนที่ก้าวเข้ามารับการศึกษาด้านการดูแลสุขภาพและอนามัยและกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ให้บริการแก่บุคคลทุกกลุ่มวัย ในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน ทั้งในภาวะปกติและเจ็บป่วย เป็นการจากระบบการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องที่ครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาและการฟื้นฟูสภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพกายและจิตใจที่สมบูรณ์และมีคุณภาพชีวิตที่ดี นักศึกษาพยาบาลซึ่งในอนาคตจะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ต้องให้การดูแลผู้รับบริการจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการเป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งในด้านความรู้ ทักษะและจริยธรรมของวิชาชีพ สามารถให้การพยาบาลทั่วไปกับบุคคลทุกวัยทุกระดับในทุกภาวะสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติ มีความรับผิดชอบสูง มีภาวะผู้นำและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และสามารถปรับตัวเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ซึ่งพยาบาลที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจย่อมสามารถให้การพยาบาลผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพตามความคาดหวังของสังคม

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านักศึกษาพยาบาลซึ่งก็คือพยาบาลวิชาชีพในอนาคตและเป็นบุคลากรที่สำคัญในระบบสุขภาพของประเทศในอนาคต จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่นอกจากจะเป็นคนเก่งแล้วจะต้องเป็นคนดีและมีความสุขด้วย ดังนั้นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความสุข จึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะส่งผลให้เกิดพลังในการเรียนและส่งเสริมให้ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ทางการพยาบาลนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและอารมณ์มีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนรู้เมื่ออยู่ในสภาวะที่ผ่อนคลายมีความสุข จะเกิดการเรียนรู้ที่ดี¹⁰ การศึกษาเรื่องความสุขในนักศึกษาพยาบาลมีความสำคัญถ้าหากนักศึกษาที่มีความสุขจะส่งผลต่อการสร้างพลังในการศึกษาเล่าเรียน และช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ต่อการดำเนินชีวิต⁵ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี รวมทั้งนำไปสู่การจัดการบริการหรือจัดกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพจิตของนักศึกษาให้เป็นผู้มีความสุขในการเรียน สามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพของสถาบัน และพร้อมที่จะเป็นพยาบาลที่มีจิตบริการที่ดีอันเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำแนกตามระดับชั้นปี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิด³ ซึ่งกล่าวว่าการมีภาวะสุขภาพจิตดีที่ความสุขมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน

คือ 1) สภาพจิตใจ (mental stage) 2) สมรรถภาพของจิตใจ (mental capacity) 3. คุณภาพจิตใจ (mental quality) 4. ปัจจัยสนับสนุน (supporting factors) อธิบายได้ดังนี้ 1) สภาพจิตใจ (mental stage) คือ การรับรู้สภาพที่เป็นสุขหรือเป็นทุกข์ของจิตใจตนเองและการเจ็บป่วยทางกายที่มีผลต่อจิตใจ การพิจารณาสภาพจิตใจของบุคคลจึงดูจากความผาสุกในปัจจุบัน ซึ่งบุคคลจะแสดงออกทางอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และการรับรู้สภาวะสุขภาพของตนเอง 2) สมรรถภาพของจิตใจ (mental capacity) คือ ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และความสามารถในการเผชิญและแก้ไขปัญหาในชีวิตได้ 3. คุณภาพจิตใจ (mental quality) คือ ลักษณะของจิตใจที่ดีงามที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี 4. ปัจจัยสนับสนุน (supporting factors) คือปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีเช่น ครอบครัว ชุมชน ศาสนา ความเชื่อ และสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ปัจจัยสนับสนุนจึงมุ่งเน้นที่การรับรู้เกี่ยวกับบุคคลแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจและการดำเนินชีวิต¹¹

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ แต่ละระดับชั้นปีแตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 359 คน โดยทำการศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข (TMHI - 55) (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544) เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 55 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพจิตใจ มีข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ (ข้อ 1-13) ด้านสมรรถภาพของจิตใจ มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ (ข้อที่ 14-28) ด้านคุณภาพของจิตใจ มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ (ข้อที่ 29-43) และด้านปัจจัยสนับสนุน มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ (ข้อที่ 44-55) โดยแบ่งระดับความรู้สึก ออกเป็น 4 ระดับ คือ ไม่เลย เล็กน้อย มาก และมากที่สุด การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 กลุ่มในการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางบวก จำนวน 42 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 แต่ละข้อ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่เลย ให้ 1 คะแนน ตอบเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน ตอบมาก ให้ 3 คะแนน ตอบมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางลบ จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 25, 26, 27, 28 แต่ละข้อ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่เลย ให้ 4 คะแนน ตอบเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ตอบมาก ให้ 2 คะแนน ตอบมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

การแปลผลการประเมิน

ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์ 55 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 220 คะแนน เมื่อผู้ตอบได้ประเมินตนเองแล้วและรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

179-220 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตดีมากกว่าคนทั่วไป (Good)

158-178 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตดีเท่ากับคนทั่วไป (Fair)

157 คะแนนหรือน้อยกว่า หมายถึง มีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป (Poor)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ ผู้วิจัยได้นำทั้งแบบสอบถามเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข (TMHI - 55) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวง

สาธารณสุข จำนวน 55 ข้อ ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ปรับให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence : IOC) มีค่า IOC มากกว่า 0.8 ทุกข้อ และนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.984

จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การทำวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เอกสารรับรองเลขที่ 001-2561 วันที่รับรอง 16 พฤศจิกายน 2561 ในการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ร่วมโครงการวิจัยทราบถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของแบบประเมินจนเข้าใจ ทั้งนี้ นักศึกษาผู้ร่วมโครงการมีสิทธิที่จะปฏิเสธการตอบแบบสอบถามและแบบประเมินหรือขอยกเลิกได้โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอเป็นภาพรวมโดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในทุกกรณี แต่นักศึกษาสามารถขอใช้ผลการประเมินส่วนตน ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาดตนเองเป็นรายบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในการขอเก็บข้อมูลจากนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 359 คน และได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ร่วมกับแบบสอบถามเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข (TMHI - 55) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามผ่านตัวแทนแต่ละชั้นปี และให้รวบรวมส่งคืนผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์ แล้วผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนของข้อมูลอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. ข้อมูลคะแนนระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ อายุ รายได้ ชั้นปีที่ศึกษา รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาต่อเดือนกับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยใช้ Chi-Square Test โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 โดยเมื่อแยกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ชั้นปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคือ 106 คน (ร้อยละ 29.5) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 100 คน (ร้อยละ 27.9) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 94 คน (ร้อยละ 26.2) และชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน (ร้อยละ 16.4) ตามลำดับ ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน พบว่า นักศึกษาพยาบาล ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน จำนวน 10,001-20,000 บาท จำนวน 184 คน (ร้อยละ 51.3) รองลงมาคือ รายได้ จำนวน 20,001-30,000 บาท จำนวน 76 คน (ร้อยละ 21.2) และรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 40 คน (ร้อยละ 11.1) ตามลำดับ และนักศึกษาพยาบาล ส่วนมากมีค่าใช้จ่ายของนักศึกษาต่อเดือน 5,001-6,000 บาท จำนวน 119 คน (ร้อยละ 33.1) รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,001-5,000 บาท จำนวน 99 คน (ร้อยละ 27.6) และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน จำนวน 3,001-4,000 บาท จำนวน 68 คน (ร้อยละ 18.9)

2. ความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ แยกตามเกณฑ์ระดับคะแนน
ความสุขโดยรวม พบว่า ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล
ส่วนใหญ่ มีระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป มีจำนวน 352 คน
(ร้อยละ 98.05) รองลงมาคือ มีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป
จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.94) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของค่าคะแนนระดับความสุขโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับคะแนนความสุขเกณฑ์ปกติ	ระดับความสุข	จำนวน (คน)	ร้อยละ
158-178	เท่ากับคนทั่วไป	7	1.94
157 หรือน้อยกว่า	ต่ำกว่าคนทั่วไป	352	98.05
รวม		359	100.0

3. คะแนนระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ยในแต่ละชั้น
ปีของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิ พบว่า คะแนนระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ย
ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 สูงมากที่สุด ($\bar{X}$ = 124.95,
S.D. = 18.47) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X}$ = 121.14,
S.D. = 13.31) ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X}$ = 116.70, S.D. = 19.52) และ
ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X}$ = 100.07, S.D. = 11.00) ตามลำดับ และพบว่า
นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มีระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป
มากที่สุด จำนวน 104 คน (ร้อยละ 98.11) และชั้นปีที่ 1
มีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 5 คน
(ร้อยละ 8.47) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 คะแนนระดับความสุขโดยรวมเฉลี่ยและระดับความสุขของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี

ชั้นปี	คะแนนระดับ ความสุขเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ค่าคะแนน ต่ำสุด	ค่าคะแนน สูงสุด	ระดับความสุข	
					ต่ำกว่าคนทั่วไป (<157) n (ร้อยละ)	เท่ากับคนทั่วไป (158-178) n (ร้อยละ)
1	124.95	18.47	81	175	54 (91.53)	5 (8.47)
2	100.07	11.00	78	140	100 (100)	2 (1.89)
3	116.70	19.52	60	176	104 (98.11)	0 (0)
4	121.14	13.31	72	155	94 (100)	0 (0)
รวม	114.59	18.32	60	176	352 (98.05)	7 (1.94)

5. เปรียบเทียบคะแนนความสุขเฉลี่ยของนักศึกษา
พยาบาล จำแนกตามชั้นปี พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างน้อย
1 คู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 42.778,
 df = 3, p = .000, R^2 = 31916.260) (ตารางที่ 3) เมื่อทดสอบ
ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า คะแนนความสุขเฉลี่ย
ระหว่างชั้นปีที่ 1 กับ 2 และ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 1 กับ 4 ไม่แตกต่างกัน
ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยแตกต่างกับชั้นปีที่ 1 3 และ 4
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนความสุขเฉลี่ย
ระหว่างชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 1 2 และ 4 แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนความสุขเฉลี่ยระหว่างชั้นปีที่ 4
กับชั้นปีที่ 2 และ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนความสุขเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value
Between Groups	31916.260	3	10638.753	42.778	.000
Within Groups	88286.899	355			
Total	120203.159	358			

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสุขเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	Mean difference	Std. Error	p-value
ปี 1 ปี 2	24.87915*	2.58885	.000
ปี 1 ปี 3	8.25104*	2.56152	.001
ปี 1 ปี 4	3.81085	2.61933	.147
ปี 2 ปี 1	24.87915*	2.58885	.000
ปี 2 ปี 3	-16.62811*	2.19844	.000
ปี 2 ปี 4	-21.06830*	2.26554	.000
ปี 3 ปี 1	-8.25104*	2.56152	.001
ปี 3 ปี 2	16.62811*	2.19844	.000
ปี 3 ปี 4	-4.44018*	2.23425	.048
ปี 4 ปี 1	-3.81085	2.61933	.147
ปี 4 ปี 2	21.06830*	2.26554	.000
ปี 4 ปี 3	4.44018*	2.23425	.048

*p<.05

6. ชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสุขเฉลี่ยของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 ส่วนเพศ อายุ รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขเฉลี่ยของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับคะแนนความสุขเฉลี่ย ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

	เพศ	ชั้นปี	รายได้	ค่าใช้จ่าย	ความสุขเฉลี่ย
เพศ	1	-.004	-.051	-.013	-.083
ชั้นปี		1	.066	.084	.124(*)
รายได้			1	.195(**)	.057
ค่าใช้จ่าย				1	-.076
ความสุขเฉลี่ย					1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

ระดับความสุข ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีค่าคะแนนความสุขเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าคนทั่วไป เท่ากับ 114.59 คะแนน โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาพยาบาล มีค่าคะแนนความสุขเฉลี่ยต่ำกว่าคนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 98.05 มีค่าคะแนนความสุขเฉลี่ยเท่ากับคนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 1.94 ทั้งนี้ อาจจะเป็นไปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้ความกดดัน มีความเครียดสูง และมีความสุขในการเรียนค่อนข้างน้อย เนื่องมาจากการที่ต้องปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ การดำรงชีวิตกับบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย วิชาเรียนที่มีความซับซ้อน การมอบหมายงานที่จำนวนมาก และการฝึกปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยและความสูญเสีย ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่ไม่ดี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความสุขอยู่ในระดับต่ำกว่าคนทั่วไป

โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าคะแนนความสุขเฉลี่ยโดยแยกเป็นรายชั้นปี พบว่า นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 124.95$, S.D. = 18.47) ในขณะที่นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 100.07$, S.D. = 11.00) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา⁹ พบว่า นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีความรู้สึกภาคภูมิใจและรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง ที่สามารถสอบผ่านเข้ามาเป็นนักศึกษาน้องใหม่ของคณะฯ ได้ และมีการปรับตัวโดยรวมในระดับค่อนข้างดี จึงอาจเป็นไปได้ว่า ความรู้สึกภาคภูมิใจและการที่สามารถปรับตัวได้ทำให้รู้สึกเป็นสุข นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ยังไม่ต้องปรับตัวด้านการเรียนมากเท่ากับชั้นปีอื่น ๆ เพราะในชั้นปีที่ 1 เป็นการเรียนรู้วิชาพื้นฐานบังคับตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นส่วนใหญ่และยังไม่ได้เข้าสู่วิชาชีพเฉพาะ มีเพียงวิชาพื้นฐานวิชาชีพสองวิชาคือ วิชาคณิตและทฤษฎีทางการพยาบาล กับวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ ซึ่งเป็นวิชาทฤษฎี และมีการฝึกในห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลยังไม่มีภาระฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จึงทำให้นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีความสุขมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ และมีจำนวนผู้ที่มีคะแนนความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปน้อยที่สุด ($n = 54$, ร้อยละ 91.53) และมีจำนวนผู้ที่มีคะแนนความสุขเท่ากับคนทั่วไปมากที่สุด ($n = 5$, ร้อยละ 8.47)

ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยต่ำที่สุด และชั้นปีที่ 3 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยต่ำรองลงมาจากชั้นปีที่ 2 แต่มีจำนวนผู้ที่มีค่าคะแนนความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปมากที่สุด ($n = 104$, ร้อยละ 98.11) อาจอธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 เริ่มมีการเรียนการสอนที่เป็นวิชาชีพปฏิบัติเป็นวิชาแรก คือ ปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดในการเตรียมตัวและการปรับตัวในการขึ้นฝึกปฏิบัติครั้งแรก ทำให้ส่งผลต่อความสุขที่ลดลง อันเกิดจากภาวะกดดันทางด้านการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา^{8,11} ที่พบว่า ชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่เริ่มการฝึกปฏิบัติงานเป็นครั้งแรก นักศึกษา ยังไม่มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมากพอ ก่อให้เกิดความกลัวต่อการทำงานที่อาจเกิดการผิดพลาดขึ้นได้ ต้องเผชิญกับงานต่าง ๆ ที่ยังไม่เคยได้ปฏิบัติจริง ต้องสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย บุคลากรทีมสุขภาพ อาจารย์นิเทศก์ และเพื่อนนักศึกษาที่ร่วมฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยด้วยกัน และพบว่า การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยเป็นครั้งแรก ทำให้นักศึกษารู้สึกเครียดได้ ชั้นปีที่ 3 ก็เช่นเดียวกัน เป็นชั้นปีที่มีการเรียนการสอนค่อนข้างหนักทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ได้แก่ การเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช การขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 2 ปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ 2 ปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ ซึ่งอาจส่งผลให้ความสุขลดลงจากภาวะกดดันทางด้านการเรียนสอดคล้องกับวรรณกรรมและการศึกษาที่ผ่านมา^{7,10} ในส่วนของชั้นปีที่ 4 พบว่า มีคะแนนความสุขเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสองรองจากชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 121.14$, S.D. = 13.31) และสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และ 2 ตามลำดับ โดยมีระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เท่ากับชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะชั้นปีที่ 4 ก็ยังมีการเรียนการสอนค่อนข้างหนักเช่นเดียวกับชั้นปีที่ 2 และ 3 แต่ด้วยในระดับชั้นปีที่สูงขึ้นและระยะเวลาที่นักศึกษาได้มีเวลาค่อยๆ ปรับตัวได้ดีขึ้นกับชีวิตการเรียนการสอนที่ค่อนข้างหนัก และมีรายวิชาที่ต้องเรียนและฝึกปฏิบัติน้อยกว่าชั้นปีที่ 2 และ 3 อีกทั้งยังเป็นช่วงระยะเวลาที่ยังไม่มีความเครียดจากการต้องเตรียมตัวสอบรวบยอดความรู้ของมหาวิทยาลัยและการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ทำให้ชั้นปีที่ 4 มีคะแนนความสุขเฉลี่ยสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 3

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุข จากการศึกษานี้ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุข ของนักศึกษา

พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 42.778$, $df = 3$, $p = .000$, $R^2 = 31916.26$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา⁴ ที่พบว่าความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกัน รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 ส่วนเพศ รายได้ ค่าใช้จ่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุข ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

ผู้บริหาร และคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ควรตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาการจัดการศึกษา และหลักสูตรที่มุ่งเน้น การเสริมสร้างความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ทุกชั้นปี โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การจัดการเรียนรู้ให้ นักศึกษามีอิสระในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีบรรยากาศในการ เรียนรู้ที่เป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดี ช่วยเหลือกัน ไม่เร่ง รีบจนเกินไป ผู้สอนเข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียน รับฟัง และส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาโดยมีช่องทาง ให้นักศึกษาได้แสดงออกในหลากหลายช่องทาง

หน่วยงานควรสนับสนุนความต้องการของนักศึกษา พยาบาล ในสิ่งที่ช่วยเอื้อให้เกิดจิตอาสาและการเรียนอย่างมีความสุข ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้โดย การปฏิบัติจริง การให้กำลังใจ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ ไม่ตึงเครียด และจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้มากขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่มีความสุข น้อยกว่าปกติหรือน้อยกว่าคนทั่วไป ด้วยวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ สาเหตุ ที่ทำให้มีความสุขน้อยกว่าปกติ หรือน้อยกว่าคนทั่วไป

2. ควรประเมินความสุขของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ทุกคนในทุก ภาควิชาการศึกษา เพื่อติดตามประเมินระดับความสุขของนักศึกษา พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

และสามารถช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลที่มีปัญหาได้อย่าง ทันทั่วถึง และเหมาะสม

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษา พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏชัยภูมิหรือ คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

References

1. National Economic and Social Development Board. The plan of the National Economic and Social Development No. 12. BE. 2560-2564. Bangkok: Prime Minister's Office, 2017. (In Thai)
2. Dupuy HJ. (1977). The general well-being schedule in a measuring health: a guide to rating scale and questionnaires. New York: Oxford University.
3. Mongkol A, Hattaphanom W, Chetchotisak P, Chalokul W, Punyoyai L, Suwansheep S. A study of Thai mental health indicators (individual level). Journal of Psychiatric Association of Thailand. 2001; 46(3): 227-232. (in Thai)
4. Bundasak T., Chaowiang K., Jangasem N. Happily Learning among Nursing Students. Journal of MCU Peace Studies. 2017; 5(1): 357-369. (in Thai)
5. Kawsaard N, Arpanantikul, M, Putwatana, P. Selected variables related to nursing students' happiness. Thai Journal of Nursing Council. 2013; 18(1): 19-33. (in Thai)
6. Wongsupaluk N, Sirisophon A, Suksawang P, A causal relationship model of the happiness for nursing science students. Princess of Naradhiwasuniversity Journal. 2014; 6(1): 60-72. (in Thai)

7. Kasemsuk K., Wichainate K. A study of the Happiness of Air Force Student Nurses. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2017; 18(3): 228-235. (in Thai)
8. Onsri P, Chaleoykitti S. Nursing learning provision for happiness: role of teacher and learners. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2013; 14(1): 8-16. (in Thai)
9. Mongkol A, Wongpiromsarn Y, Tungsaree T, Huttaphanom W, Romsai P, Chutha W. The development and testing of Thai mental health indicator (version 2007): Department of Mental Health, Ministry of Public Health. Printed Agricultural Cooperative Federation of Thailand. Bangkok. 2009. (in Thai)
10. Thaiudom A, Chaleoykitti S. Pathways to happiness for nursing students. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2014;15(2):32-9. (in Thai)
11. Sonpaveerawong J, Tieadyor P, Plookmaidee J, Thingsuk S, Sudsawat S, Songpra K. Happiness of Walailak University students. Songklanagarind Medical Journal. 2016; 34(5): 269-279. (in Thai)